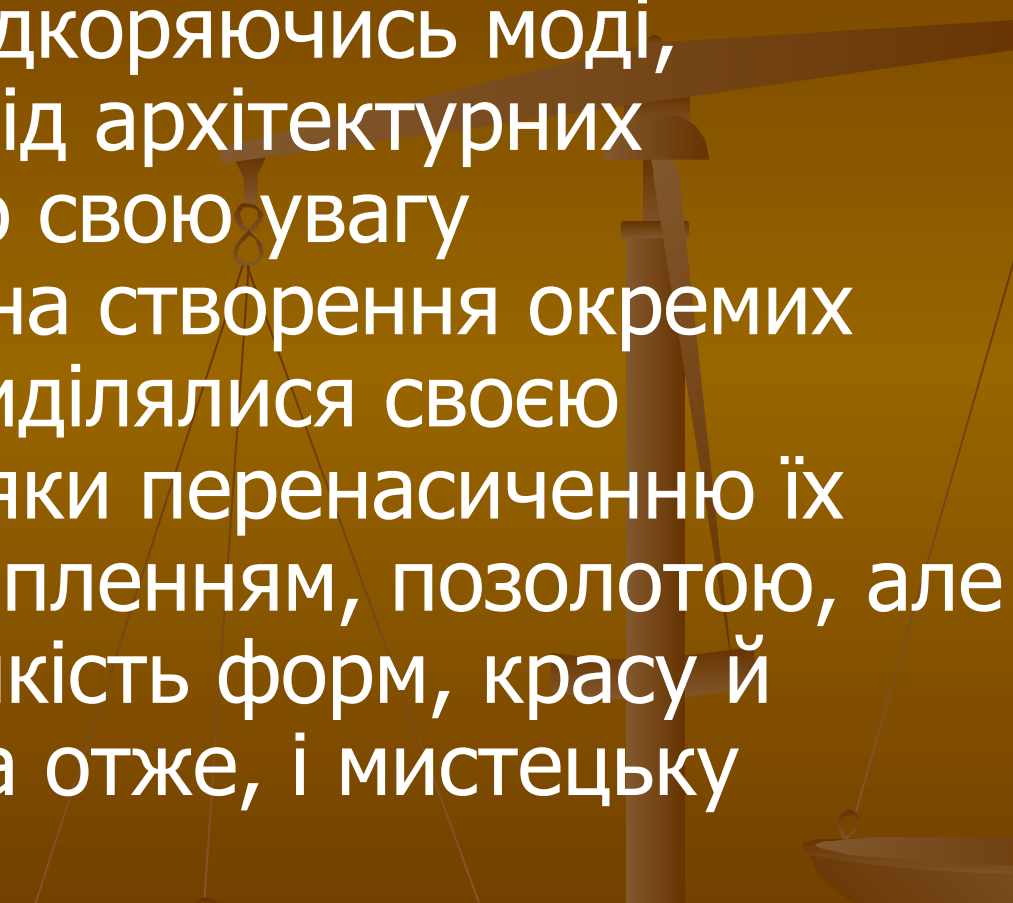

Культурне життя України в другій половині XIX століття

Архітектура і мистецтво України 19 століття

- *Архітектура на Україні у другій половині ХІХ ст.* продовжує відчувати на собі сильний вплив російської та європейської шкіл. На зміну ампіру приходить **еклектизм**, для якого характерне використання елементів різних стилів; особливо поширився віденський ренесанс. З орієнтацією на віденську моду побудовані найбільш репрезентативні тогочасні споруди у Києві, Одесі, Львові, Харкові, Чернігові.

- Архітектори, підкоряючись моді, відмовлялися від архітектурних ансамблів і всю свою увагу спрямовували на створення окремих будинків, які виділялися своєю пишністю завдяки перенасиченню їх різьбленням, ліпленням, позолотою, але втрачали стрункість форм, красу й завершеність, а отже, і мистецьку вартість.
-

Серед численних споруд цього періоду виділяються більшою мистецькою вартістю *оперні театри в Одесі* (архітектори Ф. Фельнер і Г. Гельмер, 1884-1887),

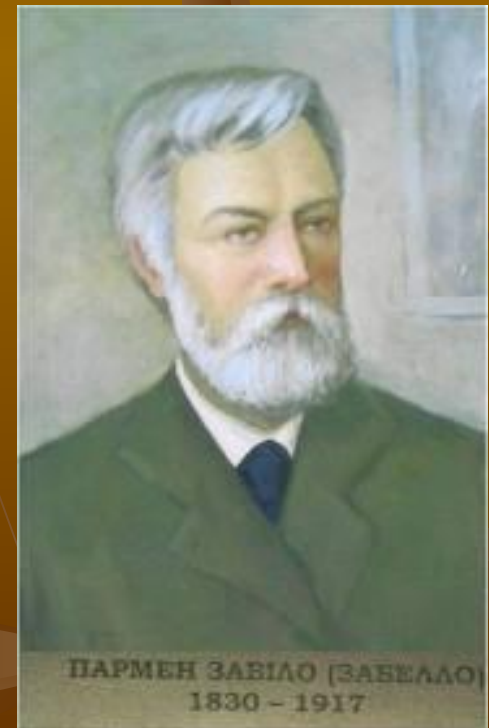
Києві (В. Шребер, 1897-1901)

Львові (З. Горголевський, 1897-1900)

- Для *скульптури друга половина XIX ст.* була періодом виникнення національної реалістичної школи, основоположниками якої стали **Л. Позен** та **П. Забіла**.

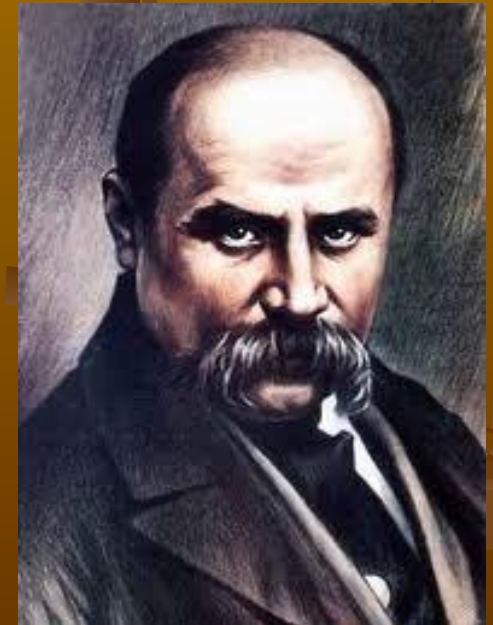
- *Перший працював в основному в тематично-жанровій скульптурі малих форм, другий – у жанрі скульптурного портрета. Серед творів скульпторів-монументалістів слід відзначити відомий пам'ятник Б. Хмельницькому в Києві.*

- У 60-х рр. починається поворот до національного мистецтва у західноукраїнському *малярстві*. Першим звернувся до народної тематики **К. Устиянович**. Однак, лише під кінець ХІХ ст. реалізм у західноукраїнському малярстві утверджується остаточно. Саме тоді починають творити **А. Манастирський, О. Курилас, О. Новаківський, І. Труш** та інші художники нового покоління, які зуміли поєднати реалізм з досягненнями європейських імпресіоністів.

- На Східній Україні утвердження реалістичного напрямку почалося значно раніше. Вже через два роки після смерті Т. Шевченка у стінах Петербурзької Академії мистецтв, де навчалися тоді й українські художники, розпочався рух до так званого ідейного реалізму, гаслом якого стала формула «Мистецтво – на службу громадським ідеям».

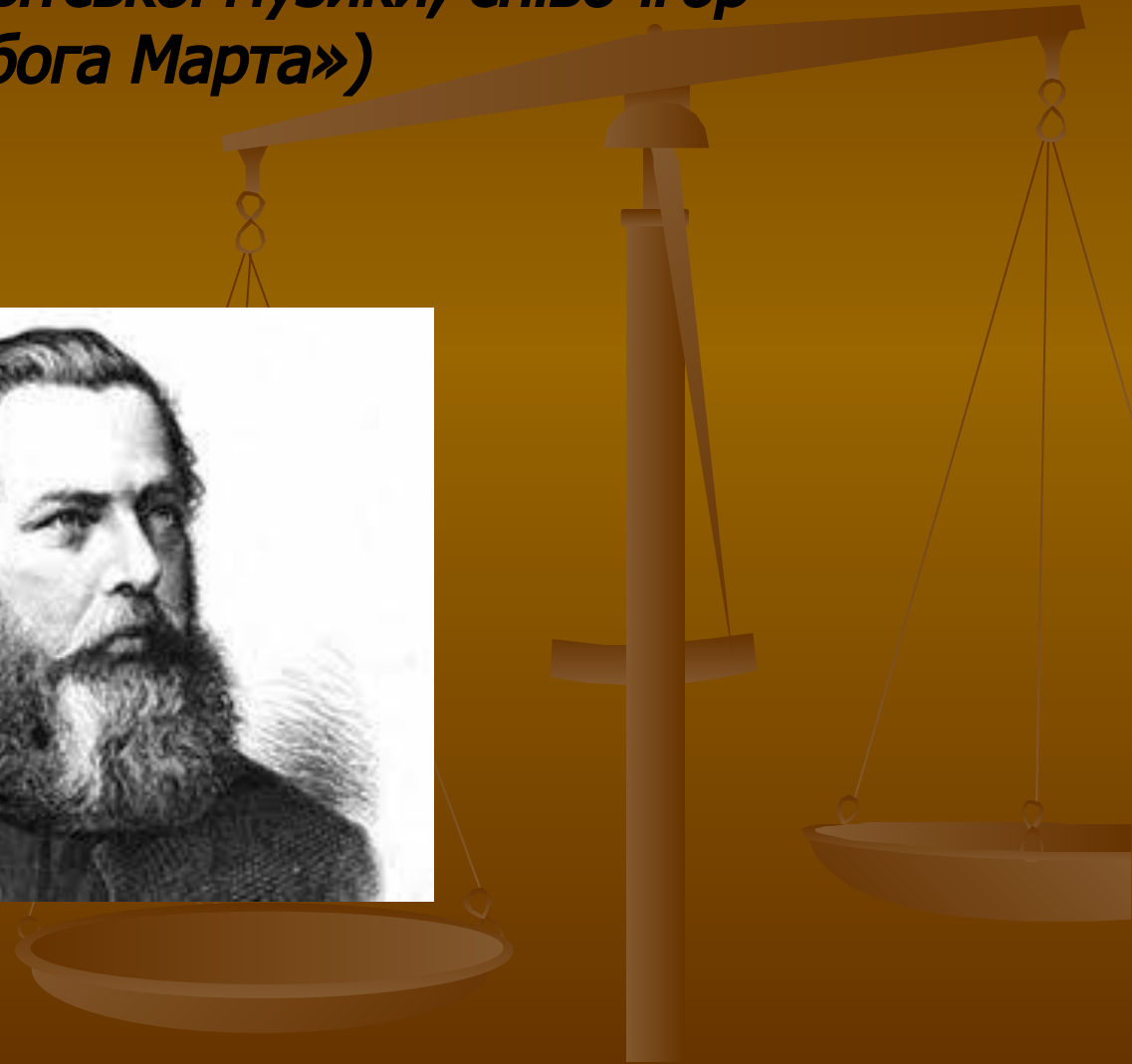
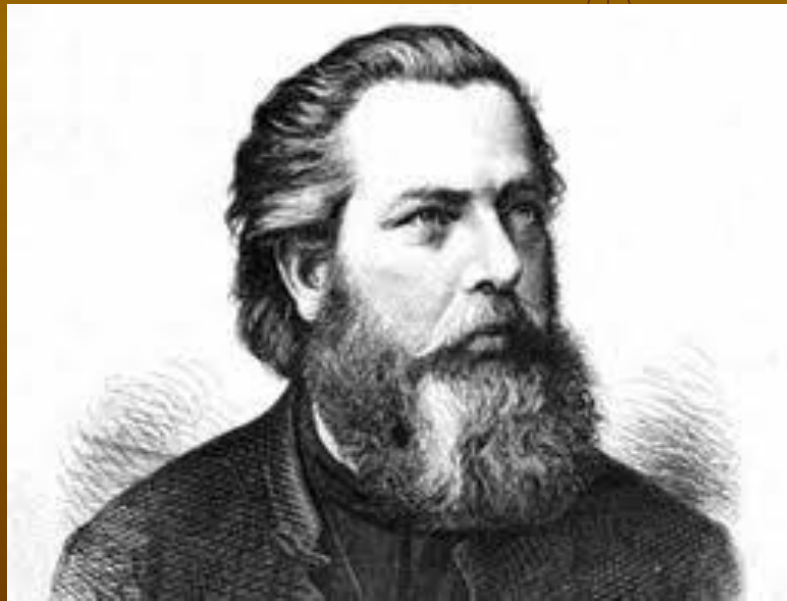
- Розвиток українського національного образотворчого мистецтва в другій половині ХІХ ст. зосереджувався у трьох мистецьких центрах – Одесі, Києві й Харкові. Випускники одеської школи, заснованої ще в 1865 р. членами Товариства красних митців, мали право продовжувати навчання у Петербурзькій Академії мистецтв без вступних іспитів.

■ Розвивається у цей період і граверне мистецтво. Традиції Т. Шевченка продовжували К. Трутовський, Л. Жемчужников (у 1861-1862 рр. видав альбом своїх офортів «Живописна Україна», перший випуск якої здійснений Т. Шевченком), І. Соколов, О. Сластіон (літографії до альбому «Старовина українська і запорізька»). Однак у 90-х роках у зв'язку із винайденням цинкографії граверне мистецтво прийшло до часткового занепаду. Гравюра знову відроджується уже в перші десятиліття ХХ ст.

- Основою *нової музичної культури України*, що витворилась у другій половині XIX ст., стала народна пісенна творчість. Тривало збирання пісень та укладання збірок з нотами (записи Т. Шевченка, «Исторические песни малорусского народа» М. Драгоманова і В. Антоновича, «Чумацкие народные песни» І. Рудченка). Українські народні мелодії використовували у своїх творах російські композитори М. Глінка, М. Мусоргський, П. Чайковський, М. Римський-Корсаков та інші.

- **На західноукраїнських землях у другій половині ХІХ ст. також відбувається піднесення музичної культури. Продовжувачами традицій перемишльської школи виступили Сидір Воробкевич (1836-1903) – автор хорової релігійної та світської музики, співо-ігор («Гнат Приблуда», «Убога Марта»)**

- музики до творів Т. Шевченка; **Анатоль Вахнянин** (1841 – 1908), який був засновником (1903) і директором Львівського музичного інституту у Львові, музично-хорових товариств «Торбан» (1870) та «Боян» (1891), автором першої галицької опери «Купало».

- **Слід назвати і Дениса Січинського (1865-1909) – професійного композитора Галичини, автора кількох хорів та опери «Роксолана».**

**Дякую
За
увагу**

